

Optikoiden
luottamusmiessopimus

2018

SISÄLLYS

OPTIKOIDEN LUOTTAMUSMIESSOPIMUS

1 § Soveltamisala.....	3
2 § Luottamusmies	3
3 § Luottamusmiehen tehtävät.....	3
4 § Vaalikelpoisuus	4
5 § Valitseminen.....	4
6 § Työsuhdeturva.....	4
Syrjintäkielto	4
Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet	5
Yksilösuoja	5
Ehdokassuoja.....	5
Jälkisuoja.....	6
Korvaukset.....	6
7 § Luottamusmiehelle annettavat tiedot.....	6
8 § Työstä vapautus ja säilytystilat	7
9 § Ansionmenetyksen korvaus.....	8
10 § Luottamusmiehen koulutus	9
11 § Neuvottelujärjestys.....	10
12 § Sopimuksen voimassaolo.....	10

OPTIKOIDEN LUOTTAMUSMIESSOPIMUS

1 § SOVELTAMISALA

Tätä sopimusta sovelletaan optikoita koskevan työehtosopimuksen piiriin kuuluvissa Kaupan liitto ry:n jäsenyrityksissä.

2 § LUOTTAMUSMIES

Luottamusmies voidaan valita yritykseen, jossa työskentelee vähintään kaksi (2) asianomaiseen toimihenkilöliittoon järjestäytyntä optikkoa/optometristiä.

Päälouottamusmies voidaan valita yritykseen, jossa työskentelee vähintään 20 optikkoa/optometristiä. Yrityksen erilliseen osaan voidaan valita luottamusmies tai alueellisesti hajautettuun yritykseen useampia luottamusmiehiä, siten kuin siitä liittojen välillä sovitaan.

Luottamusmiehelle ja päälouottamusmiehelle voidaan valita myös varahenkilö.

Työehtosopimuksen sopijaosapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että paikallinen sopiminen edellyttää riittävän laajaa luottamusmiesjärjestelmää ja luottamusmiehiä, joilla on riittävästi koulutusta sekä tarvittavat tiedot ja taidot tehtäviensä hoitamiseen.

3 § LUOTTAMUSMIEHEN TEHTÄVÄT

Luottamusmiehen pääasiallisena tehtävänä on valvoa työehtosopimuksen ja työläinsäädännön noudattamista. Hän edustaa oman sopimusalan piiriin kuuluvia toimihenkilöitä kysymyksissä, jotka koskevat määräysten soveltamista, työnantajan ja toimihenkilöiden välisiä suhteita tai neuvottelu- ja yhteistoiminnan ylläpitämistä yrityksessä.

4 § VAALIKELPOISUUS

Luottamusmiehen tulee olla kyseisen yrityksen palveluksessa ja optikoiden työehtosopimusallalla työskentelevä toimihenkilö. Hänen tulee myös olla työehtosopimuksen solmineen toimihenkilöjärjestön jäsen.

5 § VALITSEMINEN

Yrityksen järjestäytyneet, työehtosopimuksen solmineen toimihenkilöjärjestön jäsenenä olevat ja optikoiden työehtosopimuksen soveltamispiiriin kuuluvat toimihenkilöt valitsevat luottamusmiehen ja hänen mahdollisen varaluottamusmiehensä vaalilla.

Vaali voidaan järjestää työpaikalla työaikana siten, että kaikilla ääni-oikeutetuilla toimihenkilöillä on mahdollisuus osallistua vaaliin. Vaalista on ilmoitettava työnantajalle viimeistään 7 vuorokautta ennen vaalin toimittamista.

Vaalin järjestäneiden toimihenkilöiden on ilmoitettava valituista luottamusmiehistä ja varaluottamusmiehistä sekä luottamusmiestehtävän päättymisestä työnantajalle kirjallisesti. Saatuaan tiedon valituista luottamusmiehistä työnantajan tulee ensi tilassa antaa luottamusmiehelle kirjallinen ilmoitus siitä, kuka toimii vastaavana työnantajan edustajana. Luottamusmiehen estyneenä ollessa hänen oikeutensa ja velvollisuutensa siirtyvät sijaisena toimivalle, työnantajalle ilmoitetulle varaluottamusmiehelle.

Yrityksen tai sen osan toiminnan olennaisesti supistuessa tai laajentuessa tai liikkeen luovutuksen, sulautumisen tai niihin verrattavan olennaisen organisaatiomuutoksen johdosta saatetaan luottamusmiesorganisaatio mahdollisimman pian vastaamaan yrityksen tai sen osan muuttunutta rakennetta.

6 § TYÖSUHDETURVA

Syrjäntäkielto

Luottamusmiestä ei saa luottamusmiestehtävänsä vuoksi painostaa, erottaa työstä eikä muutoinkaan syrjiä. Luottamusmiestehtävän aikana

tai sen johdosta häntä ei saa siirtää alemmpipalkkaiseen, vähempiarvoiseen tai luottamusmiestehtäviä selvästi vaikeuttavaan työhön.

Jos pääluottamusmieheksi valitun henkilön varsinainen työ vaikeuttaa pääluottamusmiestehtävien hoitamista on hänelle, ottaen huomioon yrityksen tai sen osan olosuhteet ja luottamusmiehen ammattitaito, järjestettävä muuta työtä. Tällainen järjestely ei saa aiheuttaa hänen ansionsa alentumista.

Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet

Jos yrityksen työvoimaa irtisanoaan tai lomautetaan taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla, tällaista toimenpidettä ei saa kohdistaa pääluottamusmieheen, ellei yrityksen tai pääluottamusmiehen toimialueena olevan yrityksen osan toimintaa keskeytetä kokonaan. Mikäli yhteisesti todetaan, tai työnantaja voi muutoin näissä neuvotteluissa yksilöidysti osoittaa, ettei pääluottamusmiehelle voida tarjota hänen ammatiaan vastaavaa tai hänelle muutoin sopivaa työtä tai kouluttaa häntä muuhun työhön työsopimuslain 7:4 §:ssä tarkoitetulla tavalla, voidaan tästä säännöstä kuitenkin poiketa.

Luottamusmies voidaan irtisanoa tai lomauttaa vain, kun luottamusmiehen työ kokonaan päättyy eikä hänelle voida järjestää hänen ammatitaitoaan vastaavaa tai hänelle muutoin sopivaa työtä tai kouluttaa häntä muuhun työhön työsopimuslain 7:4 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Yksilösuoja

Luottamusmiehellä on työsopimuslain 7:10 §:n mukainen erityinen irtisanomissuoja. Toimihenkilöiden enemmistön suostumus selvitetään työehtosopimuksen osapuolena olevan toimihenkilöjärjestön toimesta.

Luottamusmiehen työsuhdetta ei saa purkaa vastoin työsopimuslain 8 luvun purkamisperusteita koskevia säännöksiä.

Ehdokassuoja

Työsuhdeturvamääräyksiä sovelletaan myös pääluottamusmieheshdokkaiseen, jonka asettamisesta on ilmoitettu työnantajalle kirjallisesti. Ehdokassuoja alkaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen pääluottamusmiehen toimikauden alkua ja päättyy muiden kuin valituksi tulleen osalta vaalin järjestäjän todettua vaalituloksen.

Jälkisuoja

Työsuhdeturvamääräyksiä sovelletaan myös pääluottamusmiehenä toimineeseen toimihenkilöön kuusi kuukautta hänen pääluottamusmiehtehtävänsä päättymisen jälkeen.

Korvaukset

Luottamusmiehelle, jonka työsopimus on lakkautettu tämän sopimuksen vastaisesti, on suoritettava korvauksena vähintään 10 ja enintään 30 kuukauden palkka. Korvaus on määrättävä samojen perusteiden mukaan kuin työsopimuslain 12:2 §:n 2 momentissa on säädetty ja tällöin on otettava huomioon myös toimihenkilön luottamusmiesasema.

Liitot voivat yksittäistapauksissa erityisistä syistä sopia myös 10 kuukauden palkkaa pienemmästä korvauksesta.

7 § LUOTTAMUSMIEHELLE ANNETTAVAT TIEDOT

Jos syntyy epäselvyyttä tai erimielisyyttä toimihenkilöiden palkasta tai työsuhteeseen liittyvien lakien tai sopimusten soveltamisesta, luottamusmiehelle on annettava kaikki tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.

Luottamusmiehellä on lisäksi oikeus saada kirjallisesti kaikki tarpeelliset paikallisen sopimisen neuvotteluihin liittyvät tiedot hyvissä ajoin ennen neuvottelujen aloittamista. Tietoja annettaessa on huomioitava henkilö-tietojen suojaa koskevat vaatimukset

Asianomaisella luottamusmiehellä on oikeus saada kirjallisesti tai muulla sovitulla tavalla seuraavat yrityksen toimihenkilöitä koskevat tiedot:

- Suku- ja etunimet kerran vuodessa, uusista toimihenkilöistä ainakin neljännesvuosittain,
- työpaikka ja organisatorinen osasto,
- uusien toimihenkilöiden palvelukseen tuloaika ainakin neljännesvuosittain sekä tieto irtisanotuista ja lomautetuista,

- tiedot määräaikaisista toimihenkilöistä ja työsuhteen sovittu kestoaika,
- vuosittain palkkaryhmä tai vastaava, johon toimihenkilö tai hänen suorittamansa työ kuuluu; uusista toimihenkilöistä ainakin neljännesvuosittain,
- koko- ja osa-aikaisten toimihenkilöiden lukumäärä sekä puolen vuoden aikana työssä olleiden erikseen työhön kutsuttavien tai muun tilapäisen henkilöstön lukumäärä kaksi kertaa vuodessa,
- selvitys työhönoton yhteydessä kerättävistä tiedoista ja niissä tapahtuvat muutokset.

Ellei muuta ole erikseen mainittu, tiedot annetaan aina aiemmin ilmoitetun tilanteen muuttuessa.

Luottamusmiehen on pidettävä tehtäviensä hoitamista varten saamansa tiedot luottamuksellisina.

Myös pääluottamusmiehellä on oikeus saada tässä kohdassa 7 § 3 momentissa kuvatut tiedot.

8 § TYÖSTÄ VAPAUTUS JA SÄILYTYSKILAT

Luottamusmiehellä on oikeus saada luottamusmiestehtävien hoitamista varten riittävä vapautus työstä. Vapautuksen määrään vaikuttavina tekijöinä tulee ottaa huomioon mm. toimihenkilöiden ja työpisteiden lukumäärä, toimipaikan sijainti ja yrityksen toiminnan luonne.

Luottamusmiehelle annetaan, ellei työpaikan erityisolosuhteista muuta johdu, riittävästi säilytystilaa hänen tarvitsemilleen asiakirjoille ja tarvittaessa oikeus käyttää työnantajan hallinnassa olevaa tarkoituksenmukaista toimistotilaa ja tavanomaisia toimistovälineitä, jotta asiakirjat voidaan säilyttää ja tehtävän vaatimat keskustelut käydä niin, että luottamuksellisuus säilyy.

Tavanomaisten toimistovälineiden käsitteen piiriin kuuluvat myös yrityksessä yleisesti käytössä olevat viestintävälineet. Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon mm. yrityksen koko, luottamusmiehen tehtävien laajuus ja edellyttämä tarve sekä ajankäytön määrä. Käytännön järjestelyistä sovitaan paikallisesti.

Yhteistyön ja paikallisen sopimisen edistämiseksi työnantaja ja pääluottamusmies tai luottamusmies voivat sopia seuraavista järjestelyistä:

- yrityksen sisäisten viestintäjärjestelmien käyttämisestä luottamusmiesten tiedottamisessa
- yrityksessä toimivien luottamusmiesten keskinäisestä yhteydenpidosta ja kokoontumisista
- luottamusmiesten verkko-opiskelumahdollisuuksista

9 § ANSIONMENETYKSEN KORVAUS

Työnantaja korvaa sen ansionmenetyksen, jonka luottamusmies menettää hoitaessaan luottamusmiestehtäviä työaikanaan.

Jos luottamusmies suorittaa työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työaikansa ulkopuolella, maksetaan tästä ajasta lisä- tai ylityökorvaus työehtosopimuksen mukaan.

Jos luottamusmies joutuu matkustamaan työnantajan kanssa sovittujen luottamusmiestehtävien johdosta, suoritetaan matkakorvaukset kuten normaalien työtehtävien yhteydessä.

Luottamusmiehelle maksetaan luottamusmiestehtävien hoitamisesta luottamusmieskorvausta toimialueeseensa kuuluvien optikoiden ja optometristien (riippumatta järjestäytyneisyydestä) perusteella seuraavasti:

Luottamusmieskorvaukset 1.4.2018 lähtien ovat seuraavat:

Optikoiden ja optometristien lukumäärä	Korvaus euroa/kk
2-9	sovitaan paikallisesti
10 - 29	36
30 - 99	81
100 - 150	127
yli 150	väh. 127

Luottamusmieskorvaukset 1.4.2019 lähtien ovat seuraavat:

Optikoiden ja optometristien lukumäärä	Korvaus euroa/kk
2-9	sovitaan paikallisesti
10 - 29	37
30 - 99	82
100 - 150	129
yli 150	väh. 129

Optikoiden ja optometristien lukumäärä todetaan puolivuositain.

Päälouottamusmiehen ansiokehityksen tulee vastata vähintään yrityksen asianomaisen ammattiryhmän tai vastaavien toimihenkilöiden keskimääräistä ansiokehitystä, ellei liittojen välillä ole muusta vertailuryhmästä sovittu.

10 § LUOTTAMUSMIEHEN KOULUTUS

Työehtosopimusosapuolet pitävät tärkeänä luottamusmiesten koulutautumista ja toimia, joilla neuvottelukulttuuria, neuvotteluosaamista ja jatkuvaa vuoropuhelua edistetään työpaikoilla.

Luottamusmiehellä ja pääluottamusmiehellä on oikeus osallistua koulutukseen liittojen välisen koulutussopimuksen mukaisesti.

Päáluottamusmiestehtävän päättymisen jälkeen pääluottamusmies ja työnantaja selvittävät yhdessä, edellyttääkö työntekijän ammattitaidon ylläpitäminen entisessä tai vastaavassa työssä ammatillista koulutusta. Työnantaja järjestää selvityksen edellyttämän koulutuksen.

11 § NEUVOTTELUJÄRJESTYS

Toimihenkilön tulee kääntyä välittömästi esimiehensä puoleen palkkaustaan tai työehtojaan koskeissa kysymyksissä.

Ellei asiaa saada selvitettyksi suoraan esimiehen kanssa, voidaan asia saattaa luottamusmiehen ja työnantajan edustajan välisissä neuvotteluissa ratkaistavaksi. Ellei asiaa näin saada ratkaistuksi, voi luottamusmies siirtää sen pääluottamusmiehelle.

Paikalliset neuvottelut tulee aloittaa ja käydä viivytyksettä.

Ellei työpaikalla syntynyttä erimielisyyttä saada paikallisesti ratkaistuksi, noudatetaan työehtosopimuksen mukaista neuvottelujärjestystä.

Jos erimielisyys koskee luottamusmiehen työsuhteen päättämistä, on paikalliset ja liittojen neuvottelut käynnistettävä ja käytävä viipymättä sen jälkeen, kun lakkauttamisen peruste on riitautettu. Jos pääluottamusmies riitauttaa taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla tapahtuneen irtisanomisen, on liittojen väliset neuvottelut käytävä irtisanomisajan kuluessa.

12 § SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Tämä sopimus on voimassa osana optikoiden työehtosopimusta sen 23 §:n mukaisesti.